

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان: م. نوری
۰۳ دسمبر ۲۰۲۳

بی توجهی جهان به محاصره اقتصادی نیجر

رئیس‌جمهور موقت «نیجر» قانونی را که تحت فشار اتحادیه اروپا تصویب شده بود و مهاجرت از افریقا به اروپا را ممنوع می‌کرد، لغو کرد و پارلمان اروپا با استقبال از تداوم محاصره اقتصادی و ممانعت از ورود موادغذائی به «نیجر» بر تحریم‌ها صحنه گذاشت.

پارلمان اروپا محاصره اعمال‌شده توسط جامعه اقتصادی غرب افریقا – اکواس – علیه «نیجر» را ستود. این موضعگیری در بیانیه‌ای که هفته پیش پارلمان اروپا تصویب کرد، و در آن علاوه بر ستودن محاصره اقتصادی خواهان تحریم رهبران سیاسی و نظامی این کشور شد، به‌وضوح قابل مشاهده است. اکواس مدت زمان کوتاهی پس از کودتای «نیجر» در ۲۶ جولای ۲۰۲۳، تحت فشار قدرت‌های اروپائی تحریم‌هایی علیه این کشور اعمال کرد تا مردم «نیجر» را در جهت سرنگونی دولت کودتا، که محبوب‌ترین دولت در سال‌های اخیر بوده است، سوق دهد. مدتهاست که مواد غذائی و دارو نایاب شده‌اند و کمبود برق فاجعه‌بار است. «محمد بازوم»، رئیس‌جمهور مخلوع «نیجر»، با طیب خاطر در عرصه مقابله با عزیمت پناهجویان از افریقا به اروپا با اتحادیه اروپا همکاری می‌کرد و پناهجویانی را که از مسیر «صحرا» به‌سوی بحیره مدیترانه روانه می‌شدند مجبور به پیمودن مسیرهای دورافتاده و خطرناک بیابان می‌کرد، امری که تعداد قربانیان مهاجرت را بشدت افزایش داد. مبنای همکاری «نیجر» با اروپا، قانون منع مهاجرت بود که این کشور تحت فشار اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۵ تصویب کرده بود. هفته پیش، «عبدالرحمان تیبانی»، رئیس‌جمهور موقت «نیجر»، قانون مزبور را لغو کرد. حال مهاجرت در «نیجر» قانونی شده است.

ژاندارم آفریقائی اروپا

قانون شماره ۳۶ - ۲۰۱۵ در ۲۶ ماه مه سال ۲۰۱۵ در پارلمان «نیجر» تصویب شد. در این قانون مقرر شده بود که هرکس به افراد فاقد تابعیت یا فاقد حق اقامت در «نیجر» برای عبور از مرزهای کشور مساعدت کند و از این ممر مستقیم یا غیرمستقیم سود ببرد به جزای نقدی سنگین یا مجازات حبس تا ده سال محکوم خواهد شد. متن قانون تحت فشار اتحادیه اروپا و با کمک مالی دو کشور عضو این اتحادیه - ایتالیا و دنمارک - و در زمانی که «محمد بازوم» وزیر خارجه بود (از ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶) و می‌کوشید خود را به‌عنوان یاری وفادار به اتحادیه اروپا معرفی کند، تنظیم شده بود. کمی بعد، در نوامبر ۲۰۱۵، در دیدار سران اتحادیه اروپا و کشورهای آفریقائی در «مالتا»، «نیجر» حتی اعلام آمادگی کرد به‌عنوان تنها کشور آفریقائی تأسیس مراکز پناهندگی اتحادیه اروپا در قاره آفریقا را امکان‌پذیر سازد، مراکزی که متقاضیان پناهندگی در اروپا می‌توانستند در آن‌ها تقاضای پناهندگی کنند. در گزارشی گفته شده است که با این اقدام، «نیجر» هبستگی با شرکای خود در اتحادیه آفریقا را، که به‌وضوح مخالف این اقدام بودند، زیر پا گذاشته است. به‌دلیل همین اقدام بود که منتقدان «نیجر» این کشور را «ژاندارم آفریقائی اروپا» نامیدند و آن را مورد حمله قرار دادند.

منع تردد آزاد اتباع جامعه اقتصادی غرب آفریقا

از نظر ایجاد محدودیت در آزادی تردد، قانون شماره ۳۶ - ۲۰۱۵ از ابتداء هم مورد انتقاد شدید قرار داشت، زیرا این قانون در تضاد با اصل آزادی تردد اتباع کشورهای عضو اکواس، که «نیجر» هم عضوی از آن جامعه بود، قرار داشت. در واقع، با تصویب قانون مزبور اصل آزادی تردد اتباع محدود شد و این محدودیت حتی گریبانگیر اتباعی از کشورهای شمال آفریقا، مانند لیبیا و تونس، شد که می‌خواستند به‌قصد یافتن کار به‌طور قانونی وارد کشورهای عضو اکواس شوند. مشکل دیگری که این قانون ایجاد کرد برای اتباع کشورهای همجوار با کشورهای ساحل بود که از خشونت شبه‌نظامیان جهادی می‌گریختند و دیگر نمی‌توانستند امیدوی به حمایت قانونی در کشور «نیجر» داشته باشند. علاوه بر این، شهر «آقاز» در شمال «نیجر» و همچنین مناطق همجوار با آن، از سال‌ها پیش از وجود مهاجران منتفع می‌شد. زمانی با عبور کاروان‌ها و بعدها با توریسم و در نهایت از پناهجویانی که به مقصد کشورهای ساحلی بحیره مدیترانه از این منطقه عبور می‌کردند. پس از تصویب قانون و نظارت و کنترل مرزها به‌کمک اتحادیه اروپا، کل داد و ستدهای مرتبط با مهاجرت، از عرصه حمل و نقل گرفته تا اجاره محل سکونت و تأمین مواد غذایی به‌طور کامل نابود شدند.

تلفات بیشتر

دولت «نیجر» از ادامه سفر تعداد معدودی از پناهجویان عازم شمال آفریقا ممانعت می‌کرد. بخش بزرگی از آنها به مسیرهای دورافتاده‌تر، بسیار دورتر از مسیرهای اصلی که حال ارتش «نیجر» با دستگاه‌های پایش اتحادیه اروپا کنترل می‌کرد، رانده می‌شدند. چنین دستگاه‌هایی را آلمان هم در اختیار «نیجر» قرار داد. به‌عنوان مثال، در سال ۲۰۱۷ برلین در جهت مساعدت به «نیجر»، یا به‌اصطلاح خود آلمان «در مبارزه علیه قاچاقچیان انسان و جهت کمک به دولت نیجر»، ارسال ۱۰۰ دستگاه وانت، ۱۱۵ دستگاه موتورسیکلت، ۵۳ دستگاه خودروی نظامی، و ۵۵ تلفون ماهواره‌ای را تصویب کرد. به‌موازات اقدامات دولت «نیجر» به‌دست وزیر کشور وقت، «محمد بازوم»، (از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱) در مسدود کردن مسیرهای صحرا به شمال آفریقا به‌کمک اتحادیه اروپا، تعداد قربانیان در میان پناهجویان به سرعت افزایش یافت. پروژه مهاجران مفقود شده سازمان بین‌المللی مهاجران (IOM) موفق شد در سال

۲۰۱۵، ۵۶ پناهنده مفقود شده یا جان‌باخته، و در سال ۲۰۱۷، ۴۳۳ نفر را شناسایی کند. در اواخر سال ۲۰۱۶، قانون فوق‌الذکر به مرحله اجراء در آمد و تفاوت تعداد مرگ و میرها بین آمار سال‌های فوق‌الذکر مؤید افزایش شدید تلفات است. همه بر سر این موضوع اتفاق نظر دارند که داده‌های پروژه مهاجران مفقود شده کاملاً مستند است، ولی در ضمن اذعان دارند که به دلیل تعداد زیاد موارد گزارش نشده، آمار ارائه شده بسیار کمتر از رقم واقعی است. تعداد قربانیان جان‌باخته در مسیرهای دور افتاده بی‌شک بسیار بیشتر است.

استقبال از تحریم‌ها

همان‌طور که پورتال آنلاین فرانسوی «موند افریقا» گزارش داده است، «عبدالرحمان تیانی»، رئیس‌جمهور موقت «نیجر»، هفته پیش با صدور فرمانی قانون منع مهاجرت را لغو کرد. ساکنین شمال «نیجر» و همچنین سازمان‌های حقوق بشری همواره خواهان لغو قانون مزبور بودند. دلیل لغو قانون، اصرار مداوم اتحادیه اروپا بر بازگرداندن رئیس‌جمهور سرنگون شده «محمد بازوم» به قدرت، و حمایت مؤکد از تحریم‌های اعمال شده توسط اکواس علیه «نیجر» بود. به قول پورتال فرانسوی، دولت «نیجر» دیگر حاضر به خدمت‌رسانی به اتحادیه اروپا نبود. لغو قانون مزبور یک روز پس از تصویب بیانیه‌ای در پارلمان اروپا صورت گرفت که در آن پارلمان کودتا در «نیجر» را محکوم کرد و نه تنها خواستار بازگشت رئیس‌جمهور سابق به قدرت شد بلکه اصرار بر اعمال تحریم‌های معین دیگری داشت: مسدود کردن موجودی‌های این کشور در اتحادیه اروپا و خودداری از صدور ویزا برای اتباع «نیجر». حال اتحادیه اروپا علاوه بر ستودن تحریم‌های اکواس در صدد است اعضای دولت موقت را تحریم کند.

کمبود مایحتاج عمومی

تحریم‌های اعمال شده بشدت به مردم «نیجر» آسیب می‌زند. مدت زمان کوتاهی پس از کودتا، اکواس تحت فشار عظیم اتحادیه اروپا محاصره کامل تجاری علیه این کشور اعمال کرد، همه مرزها بسته شدند. دارو و مواد غذایی نمی‌توانند از مجاری قانونی وارد «نیجر» شوند. «نیجریه»، که قبلاً ۷۰ درصد برق مورد نیاز «نیجر» را تأمین می‌کرد، صدور برق را متوقف کرد. قیمت مواد غذایی در «نیجر»، کشوری که بنا به آمار سازمان ملل متحد سومین کشور فقیر جهان است، در تابستان سال جاری به شکل دردناکی سر به فلک کشید؛ ذخایر دارو رو به اتمام است و برخی از اقلام در حال حاضر هم موجود نیستند. کمبود مایحتاج زندگی بدون قاچاق کالا یا حمل قانونی آن‌ها از «بورکینا فاسو»، که به تحریم‌ها نپیوسته، فاجعه‌بارتر می‌شد. ولی در مسیر حمل کالا به طرق فوق‌الذکر هم خطر حملات جهادی‌های مسلح وجود دارد. اکواس اصل را بر این گذاشته است که اگر مدتی به مردم «نیجر» گرسنگی دهد آنها دولت موقت را سرنگون خواهند کرد و رئیس‌جمهور سابق را که در همکاری کامل با اتحادیه اروپا بود بر سر کار خواهند آورد. اتحادیه اروپا از این روند پشتیبانی می‌کند و در این بین از این واقعیت نیز سود می‌برد که محاصره «نیجر»، خلاف محاصره دیگر کشورها، انعکاس رسانه‌ای بین‌المللی نمی‌یابد و بنابراین می‌تواند بدون آسیب سیاسی به اروپا حفظ شود.

منبع: جرمن فارین پالیسی، ۲۸ نومبر ۲۰۲۳

<https://www.german-policy.com/news/detail/-foreign> ۹۴۱۸